

Michael
Třeštík

Hodně starej jaguár

motto

Hodně starej jaguár

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Michael Třeštík
Hodně starej jaguár – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

**Hodně
starej
jaguár**

**Michael
Třeštík**

**Hodně
starej
jaguár**

Praha 2022

Reny, Editě a Nadie

**„Chceš-li být umělcem,
musíš se vzdát úplně všeho,
včetně touhy být dobrým umělcem.“**

Jasper Jones

I.

**Umělec,
co nic
neumí**

1. Budeš trapnej

Tyvole, to snad nemyslíš vážně?!

Prostě se jen podívám, co by to znamenalo.

*Co by to znamenalo? Že jsi debil, by to znamenalo, nic víc!
Jsou tři v noci a tebe napadne taková pitomost.*

Proč pitomost? Mně to připadá jako dobrej nápad.

*Zkusit malovat! Jak zkusit malovat? Že si jako budeš hrát
na malíře?*

Hele, pořád píšu o obrazech. Jak vypadají a jak se na ně koukat. No a teď bych chtěl napsat i něco o tom, jak vznikají. Ne technicky. Ale o tom, co se člověku honí hlavou, když stojí před bílým plátnem a chce ho pomalovat.

*Když před bílým plátnem stojí malíř, tak se mu bude honit
hlavou asi něco jinýho než tobě.*

Tak mě to nech zkusit! Abych o tom mohl psát, musím to sám zkusit, to je snad pochopitelný, ne?

*Prej abych o tom mohl psát! Ne že o tom chceš psát, ty ses
zbláznil a chceš bejt „umělcem“. Dlouhý vlasy, baret, špinavej
plášť. Tobě je málo, že píšeš knihy, ty najednou chceš bejt titá-
nem výtvarnýho umění. Zmáhat veškerenstvo a všem to natřít!*

Nechci bejt malířem, nechci se pokoušet „dělat“ umění, chci prostě jenom na vlastní kůži zažít proces tvoření. Víc nic.

*Bože na nebi, „proces tvoření“! Celej život ohruňuješ nos nad
amatérama, nad nedělním malováním šeríků, a pak se do něj
chceš sám pustit!*

Hele, proč blbě rejpeš? Víš dobře, že šeríky malovat nebudu.

O malbě víš dost, aby ti bylo jasné, že si rozbiješ hubu. Ať budeš dělat cokoli, zjistíš, že to neumíš. Že nejsi školenej, že nemáš řemeslo.

Ale houby! Školenej nejsem, to vím taky, ale na to, co chci dělat, školení nepotřebuju. Geometrickej minimalismus! Kompozice jednoduchejch geometrickejch ploch, kontrasty černý s bílou, rovný linky. Na tom si užiju tvoření a víc nepotřebuju.

Budeš trapnej.

Nebudu oslnivej, ale trapnej taky ne.

Budeš trapnej.

Nerozmluvil jsem si to. Vylezl jsem z postele, sešel dolů k počítači, našel na internetu Nielsen, největší obchod s výtvarnými potřebami, asi dvě hodiny po něm brouzдал, a když jsem se vracel do postele, měl jsem dost dlouhý seznam věcí, bez kterých se neobejdu. Bylo to v noci ze 17. na 18. prosince roku 2013. Druhý den jsem do Nielsenů zajel, všechno nakoupil, přivlekl domů a začal „tvořit“.

Ten kyselý skřet, co ve mně je, trochu pravdu měl. Ono i jenom udělat olejem nebo akrylem něco geometricky přesného se musí přece jenom trochu umět. Dobře, nějak jsem se to naučil, zase tak složité to nebylo, ale nebylo to ani tak jednoduché, aby mi nepřipadalo pracné ty rovné čáry a plochy malovat. Chtěl jsem to překonat, dělal jsem jen malé formáty, zato jeden za druhým, pracoval jsem pilně, ale pocit tvoření se přesto nedostavoval. V něčem byla chyba. Postupně mi došlo, že chyba je právě v tom, že netvořím, nýbrž pracuju. Chtěl jsem prožít akt tvoření, ale prožíval jsem akt obyčejné práce. O prožitek práce jsem pochopitelně nijak zvlášť nestál, ten znám odjinud. Jak ale tedy mám zažívat proces tvoření, když malování mi připadá jako práce?

Cítil jsem, že když vymyslím, jaké tvary jakými barvami malovat, mohu to jakž takž ještě považovat za tvoření. Když je pak ale maluju, není to nic jiného než právě obyčejná práce.

Ono teoreticky je mi to vlastně jasné. Všechno, co se můžu někde naučit, je řemeslo. Všechno, co chci udělat „správně“ nebo „jak se patří“, protože vím, jak by to mělo vypadat a dopadnout, je řemeslo. Vykonávat řemeslo je práce, to není tvoření. Tvoření je něco jiného, to s řemeslem nesouvisí. Umět něco namalovat rovně je řemeslo. Vymyslet, odkud kam to namalovat, už může být tvoření. Ale tvoření je to jen tehdy, když to vymyslím nějak jinak, než jak to mám v hlavě odkoukané od jiných. Když to namaluju podobně, jak jsem to už někdy někde viděl, tak je to zase jen řemeslo.

2. Nebudou chtít zaplatit

No to je výborný! Všechno je jen řemeslo! A co ti na obraze zbyde, když vlastně všechno, co na něm je, je jen blbý řemeslo?

Neříkám, že to je blbý řemeslo, říkám, že to je řemeslo, že to, co tě můžou v nějakým kurzu naučit, že to, co „umíš“, ještě není tvoření.

Jo, já ti rozumím. Když koukám třeba na Rembrandta, tak vidím řemeslo, protože on to uměl a věděl, jak to má vypadat.

Jo. Hlavně u starýho umění koukáš na umění, ale vidíš jen řemeslo.

Umění je neviditelný!

Jo. U starejch mistrů je pro nás skoro neviditelný. Vidíme jen řemeslo. Vidíme, že Rembrandt byl velkej mistr řemesla. Že kožešiny jsou líp chlupatý, že psům se víc lesknou oči. Tak nejvejš ten šerosvit, o tom jsme všichni někde četli, že to už je umění.

Já ti rozumím. Rembrandt byl největší řemeslník po Leonardovi. Zkusím si na to zvyknout.

To je ale naprostá pravda, byl asi nejlepším řemeslníkem po Leonardovi. Jenže byl asi taky současně největším umělcem po Leonardovi. Jenže Rembrandtovo umění není v chlupatosti kožešin a psích očích.

A v čem teda?

V tom nenápadným, co nevidíme, protože koukáme na to, jak jsou chlupatý kožešiny a jak se psům lesknou oči.

A co bys tam chtěl vidět?